

Hírek a nagyvilágból

Máthé Csabáné dr.

Gazdasági és céghírek

Az EU28 műszaki textil termelése az adatok tükrében

Az Euratex összefoglaló elemzést készített az EU 28 tagállamának műszaki textil termeléséről a 2017. évi statisztikai adatok alapján. Az EU 28 országaiban 2017-ben közel 24 milliárd euró értékben gyártottak műszaki – vagyis nem ruházati és lakástextil – területen felhasználásra kerülő textilterméket, ami az EU 28 textilipari (TE-ÁOR 13) gyártásának 27%-a. Ahogy az alábbi táblázat mutatja, ez az arány növekszik:

Év	Árbevétel milliárd euró	Részarány %
2011	20,5	22
2014	21,8	25
2017	23,8	27

A műszaki textiliák termék szerinti megoszlása: fonal 10,7%, szövet és kötött kelme 58,6%, nemszőtt kelme 30,7%. Az országok között a három legnagyobb gyártó az össze műszaki textiltermék 60%-át adja. 4,5–5 milliárd euró termelési érték közé esik Olaszország és Németország. A harmadik helyen álló Franciaország műszaki textil gyártása 2 milliárd euró. Más sorrend adódik, ha azt vizsgálják, hogy egy adott ország textiliparában mekkora részarányt képvisel a műszaki textiliák gyártása. Ebből a szempontból három kisebb ország áll az élen: Csehország 47%, Szlovénia 44%, és Svédország 41%. Őket viszont már Németország (36%) és Franciaország (29%) követi.

A műszaki textiltermékek exportja és importja egymáshoz közel áll. Mindkettő növekszik, de az utóbbi időben az import jobban, ezért a műszaki textiliák kereskedelmi mérlege 2015-ben a korábbi pozitívból negatívba fordult. A különböző célú termékek közül az orvosi termékek és a nemszőtt kelmék adják az export legnagyobb részét. Export többlet van még a következő termékeknel: bevont és impregnált szövetek, kész textiltermékek ipari célokra, kötélárúk, valamint a személyi higiéniai termékek.

Forrás: Euratex sajtóközlemény

A Clean Clothes campaign tanulmánya a romániai ruhaipari dolgozók helyzetéről

A Clean Clothes Campaign (CCC) a ruhaipar legnagyobb szövetsége, amelyben a szakszervezetek és nonprofit szervezetek vesznek részt. A szövetség 15 európai országban van jelen, de világszerte 250 szervezettel működik együtt. 1989-i alapítása óta azon munkálkodik, hogy világszerte javuljanak a ruhaiparban dolgozók körülményei.

Legutóbb Romániában vizsgálták a ruhaipari munkások helyzetét, és meglehetősen rossz körülményeket regisztráltak. Romániában jelenleg 9000 ruhaipari cégben 300 000 regisztrált dolgozót találtak, akiknek a keresete az adózás után mindössze 230 euró. A dolgozók nyilatkozata szerint ennek háromszorosára lenne szükség a normális életvitelhez. A tanulmány szerint a minimálbér a hivatalos szegénységi küszöb 73%-át éri csak

el. Ezen kívül a munkaügyi viszonyokban is sok kifogásolni valót tártak fel. Mindezt annak ellenére, hogy a román ruhaipar olyan márkáknak dolgozik, mint az Armani, az Asos, a C&A, az Esprit, a H&M, a Hugo Boss, a Levi Strauss, a Next, a Marks & Spencer, a Primark és a Zara. A CCC a tanulmányban ajánlásokat fogalmazott meg mind a Romániában vásárló márkáknak, mind pedig a román kormánynak.

Forrás: cleanclothes.org

Lengyelországban alapított céget az amerikai Universal Fiber Systems LLC

Szálgyártó üzemet vásárolt Lengyelországban, amely anyagában színezett fonalat gyárt és szállít szőnyegek, járműipari és ipari szövetek alapanyagaként. A hosszú múlttal rendelkező, Gorzów Wielkopolskiban található szálgyártó üzem teljesen integrált fonalgártó cég: az extrudálástól a fonalkikészítésig (sodrás, hőkezelés). Poliamid 6 és 6.6 fonalat szállít európai szőnyeggyártóknak és autóipari felhasználásra is.

Forrás: textilmedia.com

Új üzemek Szerbiában

A védő- és munkaruházatot gyártó szerb Luss Protect cég szaúd-arábiai támogatással új védőruha gyártó üzemét épített a dél-szerbiai Raška-ban. A 2 millió euró beruházás eredményeképp elkészült üzem a szerbiai elnök jelenlétében avatták fel. Az üzem első menetben 2019 végéig 300 dolgozó foglalkoztatását tervezi.

Egyelőre csak szándéknyilatkozatot tett az olasz Benetton szerbiai vállalata, az Olimpias Knitting Serbia arról, hogy üzemét nyitna Bosznia-Hercegovina északi részén fekvő Brcko járásban. A tárgyalásban a helyi illetékeseken kívül a szerbiai olasz üzemek szövetsége is részt vett. Brcko polgármestere bizik abban, hogy a korábban textilipari központként működő térség ismét a textilipar egyik színhelye lenne. Nemcsak az olasz cég, hanem egy szlovák cég is mutatott érdeklődést a város iránt.

Forrás: textilmedia.com

A világ legnagyobb cellulózsál üzemét fogja felépíteni a Lenzing

Milliárd euró nagyságrendű beruházásokat valósít meg a következő években az ausztriai Lenzing cég, hogy kielégítthesse a világszerte egyre növekvő igényeket a fenntartható cellulózsálak iránt. A „giga-fejlesztés” első lépéseként 100 000 tonna/év kapacitású modern lyocell üzemét építenek a thaiföldi Prachinburiban mintegy 400 millió eurós költséggel. A cég közleménye szerint az új üzem, mint a világ legnagyobb gyártó üzeme, mérföldkő lesz a lyocellsálak történetében. A bangkoki 150 km-re fekvő ipari parkban az építkezést ősszel kezdik, indulását 2021 végére tervezik.

Forrás: innovationintextiles.com

A pamutfelhasználás növekedése várható

A Nemzetközi Pamuttanács, az ICAC előrejelzése szerint rekord szintű pamutfelhasználás, 27,3 millió tonna várható a 2019/20-as szezonban, ami 1,4% növekedés az előző szezonhoz képest. A lakosság növekedése mellett a pamutárnak a poliészteréhez képest kedvező

alakulása eredményezi a nagyobb pamutfelhasználás növekedését. A termelésben még a felhasználásnál is nagyobb növekedést várnak a következő szezonban, mivel nőtt a vetésterület és az átlagtermés is. Az új szezonra 27,6 millió tonna pamut termelését prognosztizálják, ami 5,7%-kal magasabb az előző évinél.

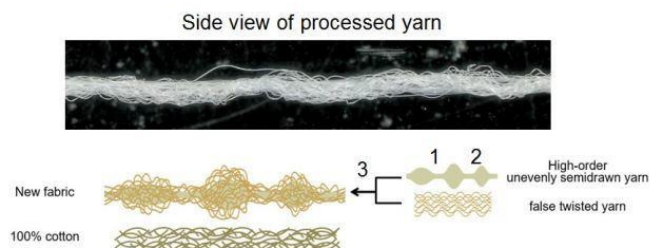
Forrás: textile.network.com

Hírek a szálak világából

Pamuthoz és lenhez hasonló poliészterszál a Teijin Frontier cégtől

A japán Teijin Frontier cég fejlesztéseinek fontos iránya a természetes szálakhoz hasonló poliészterszálak és -fonalak fejlesztése. Ezek egyszerre kínálják a természetes szálak esztétikáját, kellemes fogását és a terjedelmesített poliészterszál rugalmasságát, hajlékonyságát, tartósságát és könnyű kezelhetőségét. A jó nedvesség-menedzsmentet az elemi szálak közötti kapillaritás biztosítja.

A 2019-es júniusában bemutatott, pamuthoz hasonló szálát kétféle fonalból állítják elő, ahogy az alábbi ábrán látható:

A len típusú poliészterszálát a 2019. tavasz-nyári szezonra hozták ki. A len természetesen egyenlőtlen keresztmetszetéből adódó fogását és esztétikáját szándékosan egyenlőtlen, szinte effektfonalnak tekinthető szerkezettel érik el. A vastagabb fonalrészek átmérője a legvékonyabbaknak másfélszerese, a vastagabb szakaszok hossza 100 mm körüliek. A cég szerint a lenszerű megjelenés körkötésnél is megmarad. Az új szál gyűrődésálló, mérettartó és könnyen kezelhető kellemes ruházati szövet előállítását teszi lehetővé.

Forrás: teijin.com/news

Econyl – Az Aquafil újrafeldolgozott poliamidfonala

Közel 25 millió eurós projekt keretében hozta létre a poliamid 6 hulladékok újrafelhasználását megvalósító rendszert és az ehhez szükséges technológiát az olasz Aquafil cég szlovéniai telephelyein, 2011-ben. Többek között a tengerből kiszedett halászháló-hulladékokat is feldolgozzák. A technológia a hulladékok kémiai elbontásán, depolimerizációján alapul. A kapott monomerből, a kaprolaktánból poliamidszálat állítanak elő, amelyet Econyl néven forgalmaznak valamennyi felhasználási területre. Az Econyl szálak tulajdonságai megegyeznek a primer szálakéval, a fenntarthatósághoz való hozzájárulásuk alapján a marketing értékük azonban nagy.

Két nagy divatmárka is programot indított az Econyl alkalmazására. A H&M és az Aquafil kétéves együttműködésének eredményeképpen a divatcég 2018-as Conscious Exclusive (tudatosan exkluzív) nevű prémium kollekciójában Econyl poliamid fonalból készült modelleket kínáltak. A Prada 2019-ben indította Re-Nylon projektjét, amelynek keretében táskáinak készítésénél az Aquafil Econyl fonalából készült alapanyagot használják.

A Prada nyilatkozata szerint 2021 végére valamennyi termékükben Econylt fognak alkalmazni a primer poliamid helyett.

Forrás: innovationintextiles.com
Chemical Fibers International 2019/1.sz.

100% minőség, 100% újrahasznosított nyersanyagból. – Textilszálak használt poliészterpalackokból

A műanyag hulladékok újrahasznosítása területén a legismertebb és valóban leginkább elterjedt a poliészterpalackok újrahasznosításával gyártott poliészterszálak felhasználása a textiliparban. A poliészterpalackok nagy előnye, hogy nagy többségüket vízespalackként használják, így viszonylag tiszták maradnak. Sem a gyártásuk, sem a használatuk során nem keverednek más műanyaggal. A poliészterhulladékból aprítás, mosás és szárítás után nagy tisztaságú granulátum állítható elő. Ma már szinte mindegyik nagy poliésztergyártó használ poliészter-regranulátumot, bizonyos százalékban bekeverve, vagy ma már tisztán is. A palackokból gyakorlatilag minden finomságban tudnak szálát gyártani. Régóta nagy mennyiségben használnak szekunder poliészterszálat a nemszőtt textiliák gyártásánál, az utóbbi évtizedben pedig kereskedelmi terméké vált a szekunder filamentfonal, amelyet terjedelmesített formában divattermékek gyártásában használnak. Mivel a fogyasztók vásárlási döntésében egyre nagyobb szerepet játszanak a fenntarthatósági szempontok, a nagy poliészterszál-gyártó cégek külön márkanéven kínálják a szekunder nyersanyagból készített szálát. Azok a felhasználók pedig, akik ezt a szálát használják, termékeiket fenntarthatónak hirdetik, amit a szálgyártó tanúsít is. Mindez komoly marketing értékkel bír.

Az IKEA nemrég jelentette be, hogy 2020-ra a termékeiben felhasznált poliészterszál teljes mennyisége reciklált lesz. Jelenleg az az arány még csak 50%, de közleményükben kötelezik magukat, hogy 2020-ra innovatív megoldásokkal eléri a 100%-ot, 2030-ra pedig minden termékük megújuló vagy reciklált alapanyagból fog készülni.

Az újrahasznosított, szekunder nyersanyagokból készülő termékek tanúsítására szolgál a Global Recycle Standard (GRS), amely független szervként tanúsítja, hogy a termék hány százalékban tartalmaz szekunder vagy megújuló nyersanyagot. A tanúsítási kérelmet a brit GCL International Ltd.-hez, vagy annak valamelyik irodájához kell benyújtani egy kérdőív kitöltésével.

Néhány újrahasznosított palackból készülő szál

REPREVE® – Unifi (USA)

A palackokból készült poliészterszálak piacának út-törője és vezetője a poliészterszálat gyártó és terjedelmesítő amerikai UNIFI cég. Az általuk gyártott 100% újrahasznosított poliészterszálak és -fonalak márkanéve REPREVE®. Külön megkülönböztetik az óceánból kifogott palackok hasznosításával készült szálát, amelyet REPREVE® Our Ocean™ néven árulnak. A cég minden évben nyilvános versenyt hirdet az újrahasznosított szál vásárló cégek között. A győztes az a cég, amely a felhasznált mennyiség alapján a legtöbb – milliókban számolt – palacktól menti meg a Földet az adott évben.

TREVIRA Sinfineco – Trevira GmbH (Indorama csoport)

A németországi Trevira GmbH (Bobingen) új márkát vezetett be: Trevira Sinfineco néven forgalmazza azokat a

termékeit, amelyek gyártásához legalább részben újrahasznosított poliészterhulladékot használnak fel. Azon felül, hogy a Trevira teljes mértékben felhasználja saját gyári hulladékait, használt poliészterpalackokból készült terméke is van. Az ehhez használt granulátumot azonban nem Németországban, hanem az anyavállalat, az Indorama országában, Thaiföldön gyártják. A jó minőségű regranolátumból a Trevira 167 és 76 dtex filaments fonalat gyárt, amelyet mind ruházatra, mind autóüléshuzatra használnak.

NEWLIFE™ – Sinterama (Olaszország)

A Newlife szálát a Sinterama csoport tagjaként, a Saluzzo Yarns cég fejlesztette ki. A reciklált fonal minősége azonos a primer fonallal, és ahhoz hasonlóan használják egy sor területen (divat- és munkaruházat, lakástextiliák stb.). A fonal életciklus elemzése alapján, amelyet az ICEA (Institute for Ethical and Environmental Certification) intézetben végeztek el, a Newlife fonallal a primer poliészterfonalhoz képest 94% vízmegtakarítást, 60% energiamegtakarítást és 32%-kal kisebb CO₂ kibocsátást érnek el.

DIOLEN®RE-CIRCLE – TWD Fibres (Németország)

Diolen®ReCircle néven gyárt terjedelmesített poliészterfonalat a németországi TWD Fibres GmbH. A fejlődés fenntarthatóságának ismertetésénél a cég egy futball játékos felszerelésével fejezi ki számszerűen az előnyt: A zoknitól a mezig terjedő futball felszerelésnél 37 palack nem kerül a szemétkbe, 16 kWh-val kevesebb energiát használnak és 5 grammal kevesebb CO₂-vel terhelik a környezetet.

SEAQUAL – Seaqual 4U S.L. (Spanyolország)

A Seaqual szálát, amint erre a név is utal, nem egyszerűen hulladék, hanem kifejezetten a tengerből „kihálászott” hulladék újra-hasznosításával állítják elő. Ez az első ilyen szál, amelynek nyersanyagát halászhajókkal hozzák a felszínre sokszor a tengerfenékről is, a különböző tisztító programok keretében.

Magát a Seaqual 4U céget erre a tevékenységre hozta létre 2016-ban az Ecoalf alapítvány (Madrid) és két spanyol textilcég, a Santanderina és az Angles Textil. A

Seaqual 400 halászhajóból álló flottát üzemeltet. A Seaqual cég font és filamentfonalat is gyárt. Az új szálból több spanyol cég gyártott már terméket, több esetben szövetet, de rugalmas kötött kelmét is. A Santaanderina, például 100%-ban farmerszövetet, valamint, Tencel szálal keverve, könnyebb női divatcikkre, akár kimonóra is alkalmas szövetet gyártott.

DEJA™ – Indorama Ventures (Thaiföld)

A legújabb „fenntartható” szál a DEJA™, amelynek piacra hozását 2019. május 14-én jelentette be a mára már a világ egyik legnagyobb szálgyártójává vált Indorama Ventures. A DEJA™ granulátumként és szálként is kapható. A cég évente 140 000 tonna reciklált poliészter (rPET) terméket fog gyártani és forgalmazni.

A poliészterhulladékok kémiai újrahasznosítása

A poliészterhulladékok újraolvasztása lényegében fizikai folyamat, a poliészter kémiaiilag nem változik. Bizonyos, például nagyon szennyezett, színes vagy más műanyaggal kevert poliészterhulladékok nem alkalmasak tiszta regranolátum előállítására. A Carbios francia cég biotechnológiai módszert dolgozott ki a poliészterhulladékok hasznosítására, amelynek során kémiai változás megy végbe. A poliésztert enzim segítségével alkotó monomerjeivé, tereftálsavvá és mono-etilén-glikollá bontják szét. Ezek kinyerhetők és újra felhasználhatók a poliészter gyártásában. A laboratóriumban kidolgozott és optimalizált technológiát 2019-ben kísérleti üzemben fogják megvalósítani Franciaországban. A biotechnológiai hasznosítás jelentőségét bizonyítja, hogy a világon évente felhasznál mintegy 60 millió tonnából csak 15 millióból készül palack, ezek használat után fizikai módszerrel regranolálhatók. A szálgyártásra és ezáltal a textiliparban felhasznált poliésztertermékek használat utáni újrahasznosítására a monomerként való visszanyerés lehet majd a megoldás.

Források:

Man-made Fiber Year Book 2018

textile-network.com

Chemical Fibers International 2018/2 2019/1

textilmedia.com,

Newsletter techtextTRENDS,

valamint a megnevezett cégek honlapjai